

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato : 19.05.16
FU-sak:	13/16	Arkivsaknr.:
Møtedato:		

Eksternt finansiert forskning ved UiB. Aktivitet første halvår 2016.

---

1 INNLEDNING

Universitetsdirektøren gir hvert halvår styret en oversikt og en vurdering av de eksternt finansierte aktivitetene ved UiB med hovedvekt på H2020- og NFR-aktivitetene, men også av (sider ved) eksternt finansiering i sin helhet. I denne saken vil vi se spesielt på universitetets samarbeid med samfunns- og næringsliv. Oversikten legges fram for styret i henholdsvis siste møte før sommeren og siste møte før jul. Styresaken legges fram for Forskningsutvalget til vurdering og kommentar før den sendes styret. Denne saken dekker perioden 25.11.2015-12.05.2016.

2 H2020

2.1 Ledende i Norge

Universitetet i Bergen har den høyeste suksessrate blant de norske universiteter, både i antall deltakelser og finansielt, slik det fremgår av tabellen nedenfor

H2020: Resultater pr program i søknader for universitetene totalt
17. mars 2016

Inkl. ERC- søknader med status reserve som har blitt til kontrakt

Organisasjonsnavn	ANT. DELTAKELSER		EU-STØTTE		
	i innstilte prosjekter	Suksessrate deltakelser	i søknader (mill. euro)	i innstilte prosjekter (mill. euro)	Finansiell suksessrate
UNIVERSITETET I BERGEN	33	18,4%	125,2	19,3	15,4%
UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET	13	13,8%	54,8	3,7	6,8%
UNIVERSITETET I AGDER NORGES TEKNISK- NATURVITENSKAPELIGE	4	12,1%	20,4	2,2	11,0%
UNIVERSITET NTNU	40	11,1%	212,9	22,5	10,6%
UNIVERSITETET I OSLO	36	9,9%	255,8	24,6	9,6%
UNIVERSITETET I STAVANGER NORGES MILJØ- OG BIOVITENSKAPELIGE	2	8,0%	15,4	1,7	11,1%
UNIVERSITET (NMBU)	4	5,5%	40,3	3,7	9,1%
NORD UNIVERSITET			4,8		
	132	11,6%	729,6	77,7	10,7%

UiB har dermed opprettholdt den ledende posisjon i H2020-arbeidet som ble dokumentert i tilsvarende offisiell resultatstatistikk fra EU i november 2015.

2.2 Søknader

I perioden er det sendt 54 søknader til H2020. Søknadene fordeler seg slik på delprogrammer og fakulteter:

Søknader november 2015 - mai 2016	HUM	MN	MOF	PSYK	SV	Totalsum
Excellent Science	5	19	7		2	33
EINFRA	1					1
ERC-CoG	1	2			1	4
FETPROACT	1					1
INFRADEV		1				1
INFRAIA		5			1	6
INFRASUPP		1				1
MSCA-ITN-EID		1				1
MSCA-ITN-EJD		1	1			2
MSCA-ITN-ETN	2	8	6			16
Industrial Leadership	1	1		1	1	4
COMPET		1				1
ICT	1			1	1	3
Science with and for Society			1	1	1	3
SFS-two stage			1	1	1	3
Societal Challenge		5	6		3	14
BG		5				5
CULT-COOP-11					1	1
SC1			6			6
SC5					1	1
SC-6					1	1
Totalsum	6	25	14	2	7	54

I perioden er det sendt 54 søknader til 17 delprogrammer, mens det i forrige periode (mai-november 2015) ble sendt 35 søknader til 11 delprogrammer.¹ Fordelingen mellom fakultetene er «normal», det vil si at godt og vel 2/3 (72%) av søknadene kommer fra MN og MOF. Spredningen på fakultetene i denne perioden er noe lavere enn sist, henholdsvis 4 fakulteter kontra 5 fakulteter pluss Bergen museum.

Hovedtyngden av søknadene ligger i søylen *Excellent Science* (61%), slik det også var i forrige periode, og slik det tradisjonelt sett har vært.

Verdt å merke seg i denne perioden er det relativt store antall søknader til Marie Skłodowska Curie Action, i alt 19. Marie Skłodowska-Curie Actions har som mål å styrke forskerutdanning og karriereutvikling for forskere. MSCA er et viktig delprogram, i seg selv og fordi det kan fungere som et første trinn på veien mot en ERC-søknad. Det kommer nye viktige utlysninger i dette delprogrammet høsten 2016. Denne våren har vi gjennomført en mobilisering i forkant av disse utlysningene, og vi håper dette vil gi seg utslag i økt antall søknader.

I denne perioden er det sendt inn 4 søknader til søylen *Industrial Leadership*. Søknadene har sitt tyngdepunkt i ICT og har god spredning mellom fakultetene. Denne søylen er svakt representert i universitetets søknadsmasse, og det er nødvendig å styrke deltagelsen her, dels fordi vi har miljøer

---

¹ Det vil i det følgende ikke bli foretatt noen systematisk sammenligning mellom de to periodene. Til det er det for tilfeldig hvor mange utlysninger som kommer i perioden og hvor relevante de er å søke på for universitetets fagmiljøer. For en sammenligning med forrige periode, jf sak 118/15 til styremøte 26.11.2015.

med relevant kompetanse, dels fordi dette er et satsningsområde nasjonalt og europeisk og dels fordi dette økonomisk sett er en søyle med store ressurser.

Søylen *Societal Challenges* utgjør 26% av antall søknader fordelt på 3 fakulteter. Relativ størrelse på søknadsmasse og spredning er om lag som i forrige periode.

Oppsummerende kan vi si at det bildet som tegner seg er om lag det samme som i forrige periode.

2.3 Tildelinger

I perioden har vi fått 5 tildelinger med samlet kontraktssum for UiB på € 3.736.551. UiB har etter dette i alt 38 kontrakter i H2020 med en samlet UiB-andel på € 22.588.917.

	Fakultet. Antall tildelinger nov 2015-mai 2016				Tildelinger Sum €(UiB)
	HUM	MN	PSYK	Totalsum	
Excellent Science	1	1	1	3	2 975 976
ERC AdG			1	1	2 413 371
MSCA-IF	1			1	276 330
MSCA-ITN		1		1	286 275
Societal Challenges	1			1	627 450
WATER	1			1	627 450
Spreading Excellence and Widening Experience					
Experience	1			1	133 125
GARRI	1			1	133 125
Totalsum	3	1	1	5	3 736 551

I perioden har vi fått 5 tildelinger, mot 12 i forrige periode.² Vi er koordinator på to av kontraktene bl.a. en ERC AdG³, og partner på de øvrige. Det humanistisk fakultet har fått flest tildelinger, 3 av 5. Som i forrige periode, er hovedtyngden av tildelingene (3 av 5) innen søylen *Excellent Science*, hvilket ikke er unaturlig, gitt den store overvekten av søknaden til denne søylen.

3 ANDRE FORHOLD

Handlingsplan for Eu-finansierte satsninger ble behandlet og godkjent i styremøte 28.04.2016 (sak 31/16). Både handlingsplanen og den utredningen som ble foretatt som grunnlag for utarbeidelsen av den har betydelig overføringsverdi til andre deler av den eksternt finansierte forskningen.

Leder for UiBs Brussel-kontor er tilsatt og tiltrådte stillingen 01.05.2016. Leder vil besøke UiB primo juni, og vi er i ferd med å legge opp et program for ham der han blir kjent med institusjonen og institusjonen med ham. Han vil blant annet får møte flere sentrale forskningsmiljøer. Bruken av Brussel-kontoret er diskutert blant annet med ledelsen og i BOA-teamet, og det er utarbeidet en oversikt over hvilke oppgaver som bør prioriteres i den første fasen. Hovedvekten er lagt på konkrete tiltak mot forskningsmiljøene som vil bidra til å øke UiBs H2020-portefølje, og tiltak som gjør det

² Jf kommentarene under fotnote 1: også når det gjelder tildelinger er det for tilfeldig når disse kommer til at en systematisk sammenligning mellom perioder er meningsfylt.

³ Alle ERC-prosjekter er per definisjon å betrakte som koordinator-kontrakter, selv om de i omfang skiller seg til dels sterkt fra koordinator-kontrakter i for eksempel søylen *Societal Challenges*.

mulig for oss å komme i inngrep med planleggingsprosessen for de programmene som kommer etter H2020.

Etableringen av BOA-teamet er inne i sin avsluttende fase. Ved utgangen av juni vil de aller fleste av de tiltakene som ble foreslått i OU-prosjektets delrapporter 2 og 3, samt andre tiltak utarbeidet av teamet selv, være ferdigstilt. Enkelte tiltak vil bli utsatt til høsten, men vil bli ferdigstilt ved utgangen av 2016. Slik det nå ser ut, vil teamet levere tjenester innen forskningsadministrasjon, økonomi, HR, kommunikasjon, bibliotekstjenester og etikk, og dekke alle prosjektfaser. Resultatene av arbeidet vil bli bredt presentert for fakulteter og institutter over sommeren, og man vil så gå inn i en fase der arbeidsdelingen mellom sentralt nivå og fakulteter/institutter vil bli diskutert og fastlagt. Ny leder for BOA-teamet er tilsatt og tiltrådte stillingen 01.05.2016.

I Forskningsutvalgets møte 10.12.2015 (sak 26/15) ble det gitt en foreløpig evaluering av søknadsprosessen for SFF-IV, trinn 1. Det ble i saken lovt at vi ville komme tilbake med en mer systematisk og fullstendig evaluering i løpet av våren. Det er utarbeidet en spørsmålsliste som ble sendt fakultetene til kommentar, og en endelig versjon ble deretter utarbeidet. Adressatene for evalueringen vil være to grupper: søkerne og administrasjonen på fakultets- og instituttnivå. Spørsmålene er «fordelt» på disse to gruppene. Etter ønske fra fakultetene er utsendelsen av spørsmålene forskjøvet til etter fristen for SFF-trinn 2 (25.05.), slik at vi kan få med erfaringene også fra denne fasen. Spørsmålene vil bli sendt ut ultimo mai med svarfrist i løpet av juni. Svarene vil bli bearbeidet og vil bli lagt fram for Forskningsutvalget i møte 08.09.2016.

4 SAMARBEID MED SAMFUNNS- OG NÆRINGSLIV

Konkurransen i H2020 er økende. UiB har gjort det forholdsvis godt i søylen *Excellent Science*, men det krever stadig mer for å få gjennomslag i både i ERC og i Marie Curie-programmene. For at UiB skal nå ambisjonene i strategien og i handlingsplanen for EU-satsninger om økte inntekter fra EU, må vi også øke vår deltakelse i de samfunnsrelaterte programmene i H2020. Dette krever at vi tar utgangspunkt i samfunnsrelaterte utfordringer og inviterer samfunns- og næringsliv med i prosjektene. Slikt partnerskap er en forutsetning for gjennomslag. Forskningsadministrativ avdeling (FA) utfører nå en større kartlegging av UiBs samarbeid med samfunns- og næringsliv. Kartleggingen er basert på informasjon hentet ut fra økonomisystemet, som instituttene kvalitetssikrer og supplerer. Intensjonen er å vise nylig avsluttet, eksisterende og planlagt samarbeid for å danne seg et inntrykk av omfang, hvilke partnere vi samarbeider med, hva slags type samarbeid som dominerer og fra hvilken finansieringskilde. Det er tatt utgangspunkt i totalporteføljen for alle prosjekter som har vært i gang fra og med 01.01.2015 og fremover. Det omfatter derfor også prosjekter som er avsluttet i denne perioden. Denne type informasjon vil imidlertid være i kontinuerlig endring, og må vurderes ut fra det.

Det mangler fortsatt tilbakemeldinger fra noen av instituttene, men vi kan likevel si noe om hovedtrekkene. Det foreløpige materialet viser at EU er oppgitt som finansieringskilde for 2 prosjekter med næringslivet, hvorav det ene er avsluttet. Det antas derfor å være en viss underrapportering. Inntrykket FA har fra søknadsarbeidet i H2020 stemmer med at det er svært få næringslivspartnere knyttet til UiB. De EU-prosjektene/søknadene UiB deltar i har i all hovedsak utenlandske bedrifter som partnere. Disse er brakt inn i prosjektet av våre utenlandske universitetspartnere. Det bør derfor vurderes å utarbeide en plan for hvordan en skal komme bedre i inngrep med norsk næringsliv med tanke på samarbeid i H2020.

Analysen så langt viser at UiB har en total portefølje på mellom 310-320 millioner kroner finansiert av næringslivet. En stor del av midlene er tildelt gjennom rammeavtaler på universitetsnivå (Akademia-avtalen med Statoil på 100 mill kroner, BKK-avtalen på 8 mill, SFI-Lakselussenterets inntekter fra akvakulturselskaper på 22 mill kroner), og gjennom direkte bilaterale avtaler på instituttnivå. Noen av de sistnevnte gir store økonomiske inntekter, og de spenner fra medisin og helse, administrasjon og organisasjon til olje/gass/energivirksomhet. Kartleggingen viser dessuten at UiB-forskere nå samarbeider direkte med en rekke andre bedrifter/aktører som bør kunne inviteres med både i SFI- og H2020-søknader, inkludert UiBs spin-off-selskaper. En del av UiBs fagmiljøer deltar i økende grad i tematiske forskningsprogrammer i NFR koordinert av både næringsliv og forskningsinstitutter.

Kartleggingen viser også at det kan være nyttig å koble arbeidet med SFI-søknader inn mot H2020. Formålet for etablering av SFI tilsvarer H2020 med tanke på at utgangspunktet skal ligge i samfunnsrelaterede utfordringer. Vi antar at en ny SFI-utlysning vil komme ultimo 2017/primo 2018. For å være bedre rustet er det nå i samarbeid med MN laget en modell for utvikling av gode SFI-søknader. Modellen tar sikte på å finne miljøer som samarbeider med – eller ønsker å innlede samarbeid med – næringslivet, og gi disse en spesiell oppfølging fra sentralt hold (FA) og fra fakultets-/instituttnivå. Det sentrale elementet i modellen er å etablere prosjektsamarbeid med næringslivet som kan danne utgangspunkt for et bindende samarbeid innen rammen av en SFI. Resultatene fra forrige SFI-runde viste tydelig at dette var et svakt punkt i en del av UiBs søknader og var sannsynligvis medvirkende til at institusjonen ikke fikk noen SFI'er. Modellen kan benyttes ved alle fakultet som planlegger SFI-søknader, men også utnyttes inn mot H2020.

Som ledd i kartleggingen av samfunns- og næringslivssamarbeidet utarbeides det også en benchmarking mot andre norske og utenlandske universiteter det kan være verdt å sammenligne seg med. UiB er blant annet med i det europeiske nettverket «Vision2020: The Horizon Network» (<http://2020visionnetwork.eu/>) som utgjør en innovasjonsplattform for forskningsinstitusjoner og bedrifter som deltar i H2020-programmet. Det er interessant å se nærmere på noen av de fremste universitetene som deltar i dette nettverket, blant annet University College London, som har en sentral rolle i organiseringen av nettverket, samt Imperial College og KU Leuven. Alle tre ligger høyt på internasjonale universitetsrangeringer samt at de er blant de mest suksessrike i H2020. UiB kan generelt lære mye av å studere hvordan disse og andre universiteter fremstår og arbeider med disse spørsmålene.

For å lykkes i arbeidet med å øke samarbeidet med samfunns- og næringsliv og utnytte mulighetene til økte inntekter fra H2020 og NFR, må det arbeides strategisk, helhetlig og langsiktig på flere plan. Tilbakemeldinger fra fakultetene gjennom kartleggingen viser at de gjennomgående finner det viktig å satse på økt samarbeid, og at de har behov for assistanse fra både FA og BTO for nettverksbygging og tilrettelegging av slikt samarbeid.

FA vil arbeide videre med kartleggingen og presentere en mer detaljert analyse til høsten sammen med foreslåtte tiltak for hvordan en kan øke samarbeidet med samfunns- og næringsliv, både generelt og rettet inn mot SFI og H2020.

5 AVDELINGSDIREKTØRENS MERKNADER

Universitetsstyret vedtok i sitt møte 28. april UiBs handlingsplan for EU-finansierte satsninger 2016-2022. Handlingsplanen skal legge til rette for økt deltagelse i Horisont 2020 (H2020) og posisjonere Universitetet i forhold til utvikling av det nye rammeprogrammet for perioden 2021-2027.

Ambisjonen, og målene er forankret i strategien «Hav, Liv, Samfunn». For å lykkes må universitetet bidra aktivt for å påvirke utformingen av fremtidige rammeprogram. Universitetets Brusselkontor skal yte viktig støtte i dette arbeidet. Flere vitenskapelig ansatte må dessuten få erfaring med å delta i EUs fagpanel og søknadsbehandling.

En høyere grad av målretting av søknadene gjennom systematisk å utnytte de mulighetene delprogrammene gir og å koble disse til relevante miljøer ved Universitetet, vil bidra til å nå UiBs målsetninger. Tverrfaglig samarbeid, samt økt samarbeid med næringsliv og offentlig sektor, må også styrkes.

UIB skal tilby sine forskere et effektivt og kompetent støtteapparat for søknader, kontrakter og prosjekt drift. Det er derfor truffet tiltak som legger til rette for en effektivisering og ytterligere profesjonalisering av støtteapparatet, bl.a. gjennom et samarbeid mellom de sentraladministrative avdelingene (BOA-team). BOA-teamet arbeider kontinuerlig med å videreutvikle sine tjenester og sin arbeidsform i tett samarbeid med fakulteter og fagmiljøer. Samarbeid med Brusselkontoret skal etableres og en plan er under utarbeidelse for å sikre målrettet og optimal bruk. Kontoret er sentralt grep fordi det gir en bedre muligheter til å komme i inngrep med EUs planleggingsprosesser og dermed øke muligheten til å påvirke disse. Skal kontoret fungere etter hensikten, er det viktig at det samarbeider nært med UiBs støtteapparat og forskere.

Synliggjøring av UiBs ledende fagmiljø, ikke minst dem som er i finalerunder i søknader om eksternt finansiering, bidrar til å informere om og aktualisere forskningsaktiviteten. Kommunikasjonstjenester i BOA-teamet etterspørres i økende grad, og det arbeides med å utvikle nye tjenester.

Det siste året har det vært gjort et betydelig (tilretteleggings)arbeid for å få en systematisk og fullstendig oversikt over den totale eksternt finansierte forskningen ved UiB. Den analysen det arbeides med om samarbeid med samfunns- og næringsliv er et eksempel på dette, og den må følges opp av lignende analyser av andre delfelt innen den eksternt finansierte forskningen. Slike analyser gir oss også kunnskap om hvilke parametre som er sentrale for å få fram relevant informasjon. Som en del av arbeidet i BOA-teamet er vi i ferd med å utvikle nye funksjoner i økonomisystemet slik at det er bedre tilpasset de behovene vi har for slik informasjon. Når disse er på plass i løpet av høsten 2016, vil vi ha de redskapene vi trenger for å kunne gi jevnlig oversikter over søknadsmasse, kontraktsmasse og portefølje, brutt ned på relevante parametre. Vi vil da ha en lett tilgjengelig informasjonskilde som viser størrelse og struktur på totalporteføljen, som viser svingningene i den over tid, og som dermed vil gi pålitelig styringsinformasjon og utgjøre et solid empirisk grunnlag for å utarbeide strategi- og handlingsplaner og følge dem opp. Når denne oversikten sammenholdes med tilsvarende nasjonale oversikter og EUs statistikker, vil vi kunne foreta en systematisk benchmarking mot de andre norske universitetene og et utvalg av gode utenlandske universiteter, slik at vi kan se hvordan vi ligger an i forhold til disse og – over tid – hvordan vi utvikler oss i forhold til dem.

Som del av arbeidet med etableringen av BOA-teamet er vi i ferd med å bygge en systematisk kompetanse på aktuelle finansieringskilder gjennom den såkalte LCP-modellen (Local Contact Point). Dette er en modell der rådgiverne ved FA blir «programansvarlige» for et subsett av de viktigste finansieringskildene innen H2020 og NFR. Denne ordningen er tenkt bygd ut til å gjelde samtlige av de større finansieringskildene i den eksternt finansierte forskningen. Når ordningen er fullt utbygd, vil vi ha en kompetanse som setter oss i stand til å gi forskere råd om hvilke finansieringskilder de kan –

eller bør – søke for å utnytte potensialet for finansiering optimalt. Et fullt utbygd system av programansvarlige betinger at denne funksjonen også legges ut til fakultetene der det er naturlig. Et viktig element i god rådgivning er at vi systematisk går gjennom resultatene av de enkelte søknadsprosessene og ser både på hva som kjennetegner de som fikk tildeling og hva som kjennetegner de som ikke fikk. Det er foretatt sporadiske analyser av denne typen, men fremover bør dette gjøres mer systematisk, og da ikke minst for å kunne gi råd til de som ikke lyktes om hvordan man best kan gå videre.

Arbeidet med etableringen av BOA-teamet viser klart konturene av et kompetent, effektivt og dekkende støtteapparat for eksternt finansierte prosjekter i alle prosjektets faser. Når tiltakene er på plass, er det imidlertid viktig at de følges av systematisk opplæring og en kritisk gjennomgang av den praksis vi har i det daglige arbeidet, det vil si at vi identifiserer flaskehalsen i systemet og luker dem bort så langt det lar seg gjøre. For å identifisere flaskehalsen må søknads- og driftsfasene av viktige prosjekter evalueres systematisk, slik det er i ferd med å gjøres for SFF-runden.

De tiltakene som er nevnt her har det til felles at de gjør det mulig å arbeide systematisk og målrettet for å øke den eksternt finansierte forskningen – med andre ord å bli mer proaktiv, i tillegg til at støtteapparatet er mer tilpasset de oppgavene som skal løses.

Saken legges med dette frem for utvalget til orientering og drøfting.

11.05.16 Arne S. Svindland, Astrid Bårdgard